

МІСТО КІРОВОГРАД

Загальний вигляд міста Кіровограда

Дата утворення - 1754 рік.

Площа: 0,1 тис.кв.км, 0,4 % території області.

Відстань від м. Києва до м. Кіровограда: залізницею 392 км, автошляхом 300 км.

Географічне розташування: Кіровоград розташований у географічному центрі Кіровоградської області та Кіровоградського району, що цілком відповідає його стратегічному та адміністративному статусу міста районного та обласного призначення.

Чисельність населення: станом на 01.01.2015 року 240,09 тис. осіб (24,0 % населення області).

Адміністративно-територіальні одиниці: місто обласного значення, поділяється на 2 райони (Ленінський і Кіровський), до складу також входить Новенська селищна рада.

I. Історична довідка про місто Кіровоград

Кіровоград розташований на берегах Інгулу (притока річки Південний Буг) при впадінні в нього річок Сугоклея і Біянка. Місто виникло на території, де на рубежі XV—XVI століть зародилося козацтво.

Поява тут великих населених пунктів відноситься до середини XVIII століття, коли на місці нинішнього обласного центру в 1752—1754 рр. був заснований форт Святої Єлизавети. Місце під будівництво майбутньої фортеці було обрано в грудні 1752 року на підвищенні правого берега річки Інгул експедицією під командуванням генерала І.Ф. Глебова. 30 липня 1752 року був затверджений проект фортеці. У рескрипту від 10 лютого 1784 року

зазначалося, що фортеця "за своїм становищем всередині держави фортецею більше вважатися не може, а тому обертається на внутрішнє місто". З цього часу фортеця разом з передмістями (форштадтами) отримала права міста і стала іменуватися містом Єлисаветградом.

Згодом біля фортеці з'явилась і слобода. Першими її поселенцями стали представники інших національностей, проте значною була кількість вихідців з українських та російських губерній. З 1764 р. слобода стала центром Єлисаветградської провінції, а з 1775р. містом за назвою Єлисаветград, яким управляв магістрат.

Після скасування військових поселень в середині XIX ст. економіка регіону розвивається інтенсивніше. Єлисаветград з'єднується залізницею з Одесою, Харковом та Києвом. В січні 1859 року військові поселення були ліквідовані, а в 1865 році Єлисаветград з заштатного знову стає повітовим містом. Виникають підприємства переробної та харчової промисловості. Єлисаветград на рубежі XIX—XX століть відрізнявся високим рівнем розвитку освіти, музичної та театральної культури.

До середини 1890 року кількість фабрично-заводських підприємств у місті зросла вдвічі, а обсяг виробництва зріс у 13 разів. Залізнична лінія Єлисаветград - Балта дала вихід до моря, а лінія Єлисаветград — Кременчук з'єднала місто з водним дніпропетровським шляхом і донецьким басейном.

У 1924 р. місто Єлисаветград було перейменовано в місто Зинов'євськ (1924—1934 рр.), у 1934 р. — у Кіров (1934—1939 рр.), знову в Кіровоград з 1939 р., коли Указом Президії Верховної Ради СРСР було затверджено подання Президії Верховної Ради УРСР про утворення Кіровоградської області з центром у місті Кірові з перейменуванням його в Кіровоград.

У повоєнний час місто значно збільшилось в розмірах, зріс його промислово-економічний потенціал. Розвиток сільського господарства призвів до виникнення виробництва сільськогосподарських машин. Такі великі машинобудівні заводи, як ПАТ «Гідросила» и ПАТ по виробництву сільськогосподарської техніки «Червона зірка», ПАТ науково-виробничого підприємства «Радій» широко відомі за межами України. У місті також представлені легка і харчова промисловість.

II. Загальна інформація про місто

Кіровоград – місто з високим науково-технічним та економічним потенціалом, трудовими ресурсами, необхідною сировинною базою. В місті нараховується 26 772 од. суб'єкти господарювання, з них: юридичні особи – 10 163 од., фізичні особи – 16 609 од.

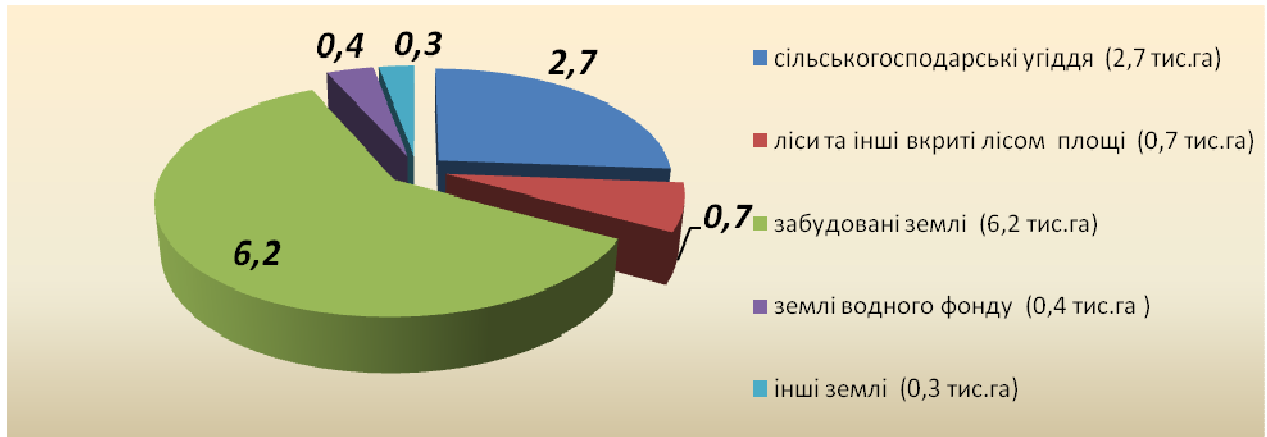
Підготовку спеціалістів для потреб міста, області та України ведуть вищі навчальні заклади. Повністю задовольняє освітні потреби населення міста розгалужена мережа загальноосвітніх навчально – виховних закладів.

Місто підтримує зовнішньоекономічні та культурні зв'язки з країнами як близького, так і далекого зарубіжжя.

Площа міста складає 10,3 тис.га, що становить 0.4 % території області.

Розподіл земель за функціональним призначенням та функціональним використанням

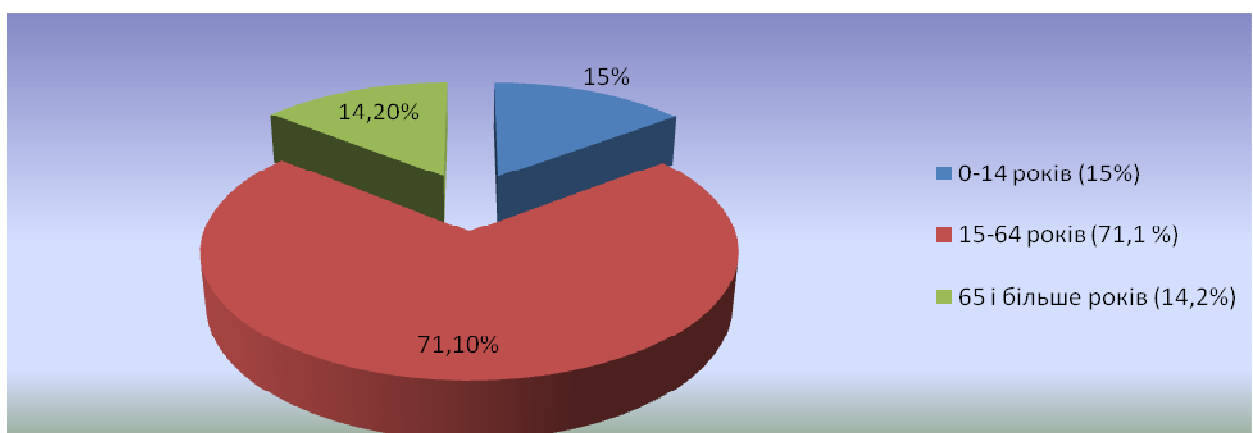

Корисні копалини представлені перш за все будівельною сировиною. Відомим є Кіровоградське гранітне родовище. Енергетичні запаси надр міста репрезентовані покладами бурого вугілля (Балашівсько-Кіровоградське родовище) та урану. Є залежі високоякісного піску, придатного для виробництва скла.

На території міста основними водними об'єктами є Кіровоградське водосховище та річка Інгул з її притоками Біянка, Сугоклея. Загальна довжина річок – 34,5 км. Кіровоград поділено на дві адміністративні одиниці: Кіровський та Ленінський райони.

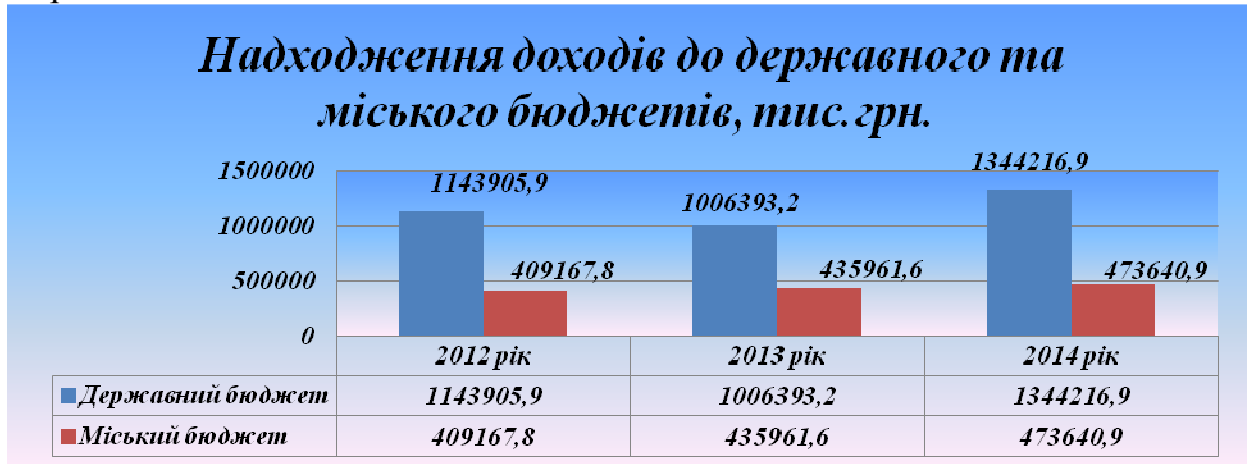
Станом на 01.01.2015 чисельність населення складає – 240,9 тис. осіб. Із загальної чисельності населення чоловіча стать складає - 107 507 осіб, жіноча – 129 769 осіб.

ВІКОВА СТРУКТУРА (станом на 01.01.2015)

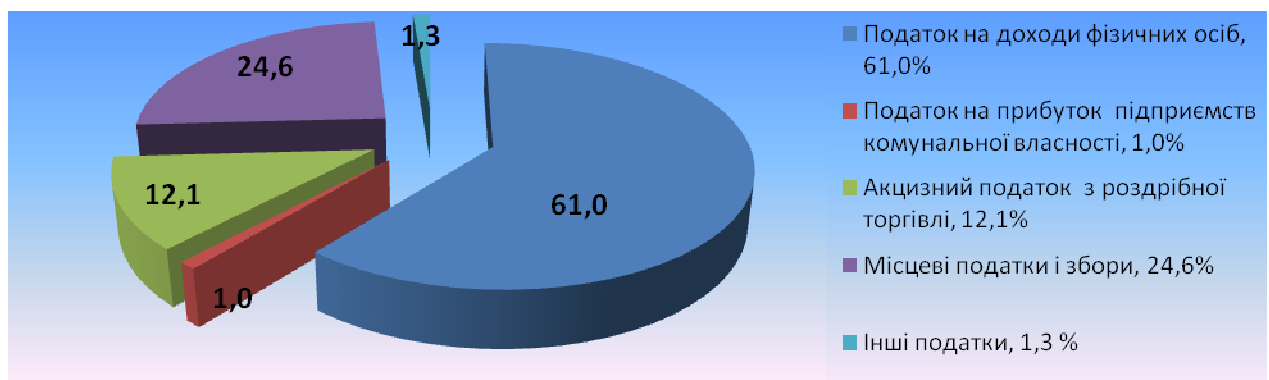

Наповнення міського бюджету має позитивні тенденції відтак, спостерігаються збільшення надходжень за основними бюджетоформуючими податками: податку з доходів фізичних осіб та місцевими податками і зборами.

У 2015 році внаслідок коригування бюджетного і податкового законодавства зазнала змін і структура доходів місцевих бюджетів, яка характеризується введенням нових податків (податку на майно, а саме податку на нерухоме майно відмінне від земельної ділянки та транспортного податку, акцизного податку з реалізації суб'єктами господарювання роздрібною торгівлі підакцизних товарів та єдиного податку), які у порівнянні з 2014 роком суттєво збільшили надходження до міського бюджету.

Частка окремих податків до загального обсягу податкових надходжень міського бюджету, %

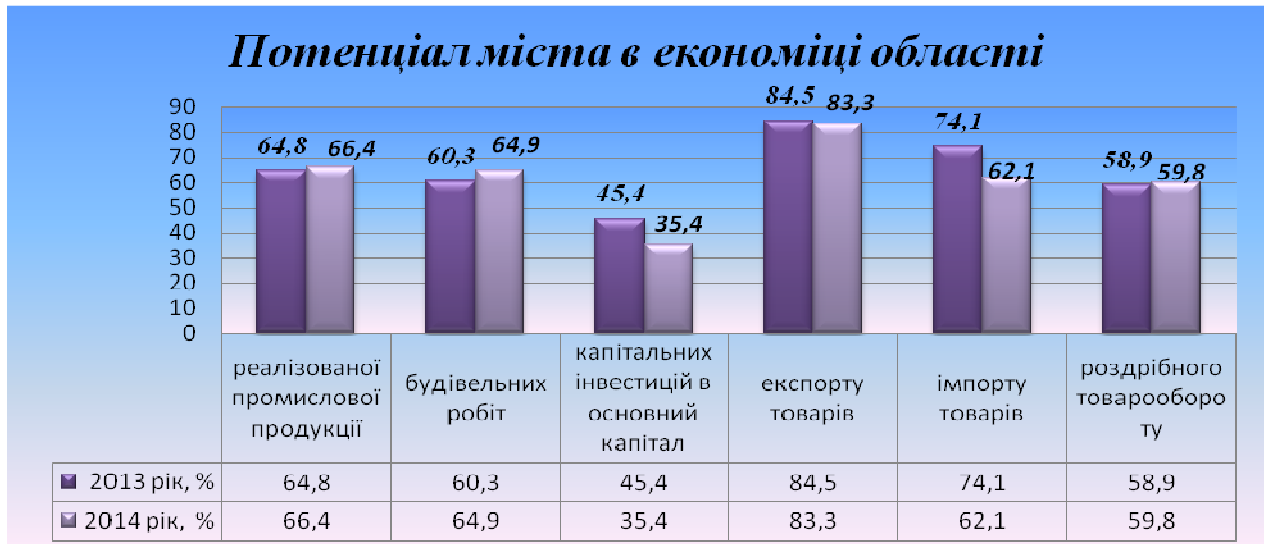

Сучасний промисловий Кіровоград – це 16 провідних галузей, які налічують 135 провідних підприємств. Найважливішими у структурі промислового комплексу міста є харчова промисловість (66,4 % загального обсягу реалізованої промислової продукції), виробництво та розподілення електроенергії, газу та води (15,8 %), машинобудування (11,8 %).

Далеко за межами України відома продукція ПАТ по виробництву сільськогосподарської техніки «Червона зірка», що спеціалізується на виготовленні сівалок для посіву зернових і орних культур, культиваторів для суцільної і міжсмугової обробки ґрунту, ПАТ «Гідросила», найпотужнішого виробника гідравліки, ПАТ науково-виробничого

підприємства «Радій», що займається проектуванням, розробкою та виготовленням автоматизованих систем управління технологічними процесами для автономних електростанцій. Відомі за межами області ковбасні вироби та м'ясні делікатеси ТДВ «М'ясокомбінат «Ятрань», морозиво за оригінальною рецептурою Підприємства громадського об'єднання «Асоціація підтримки вітчизняного товаровиробника «Фірма Ласка».

Зовнішньоторговельні операції здійснюються підприємствами міста з 86 країнами світу. Основними ринками збуту продукції є країни Азії та СНД. Основу експорту товарів складають жири та олії тваринного або рослинного походження, готові харчові продукти, машини, обладнання та механізми; електротехнічне обладнання. Імпорт в основному складається з механічних машин, засобів наземного транспорту, крім залізничного, полімерних матеріалів, пластмас та виробів з них.

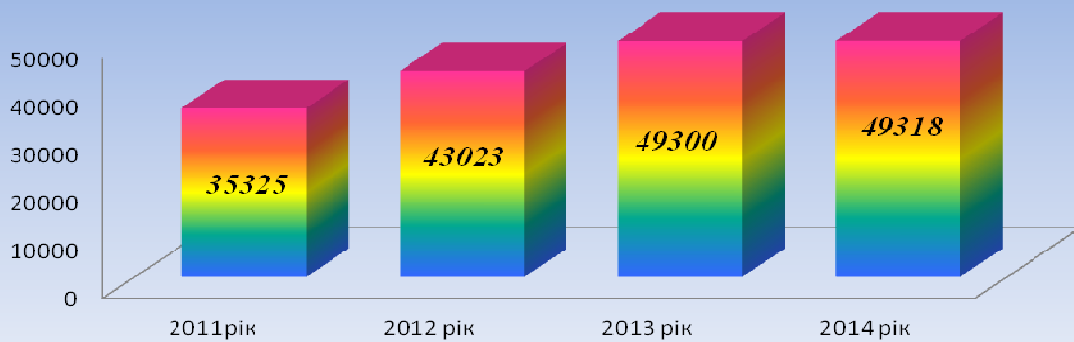
Будівельні підприємства здійснюють будівництво, реконструкція та ремонт будівель промислових, торговельних підприємств, транспортних споруд, інженерних споруд з метою зміцнення обороноздатності держави, ліній електропередачі та зв'язку.

Нове будівництво, реконструкція та технічне переозброєння складає 72,4% загального обсягу будівельних робіт, капітальний та поточний ремонт – 13,4% та 14,2% відповідно. Основним джерелом фінансування капітальних інвестицій є власні кошти підприємств та організацій.

Останнім часом спостерігається тенденція до збільшення кількості малих підприємств м. Кіровограда так у порівнянні з попереднім роком кількісний показник збільшився на 11,6% і становив 2405 одиниць (по області – 7286 одиниць). У розрахунку на 10 тис. осіб наявного населення кількість підприємств малого бізнесу міста склала 100 одиниць (по області – 74 одиниці). Більшу частку всіх підприємств міста склали мікропідприємства – 81,6% або 2062 одиниці. Підприємствами малого бізнесу міста реалізовано продукції, товарів та надано послуг на суму 5351,2 млн.грн. або 37,7% загального обсягу реалізованої продукції (товарів, послуг) малих підприємств області, з них мікропідприємствами – 1674,5 млн.грн.

■ **Обсяг сплачених податків, зборів суб'єктами малого підприємництва, які звітують про наявність доходів та чисельність працюючих, тис.грн**

Середньомісячна номінальна заробітна плата, нарахована одному штатному працівникові м. Кіровограда (по підприємствах, установах, організаціях та їхніх відокремлених підрозділах із кількістю найманих працівників 10 і більше осіб) за 9 місяців 2015 року порівняно з відповідним періодом 2014 року зросла на 11,6% і становила 3137 грн., що в 2,3 рази вище рівня мінімальної заробітної плати (1378 грн.).

Рівень заробітної плати по місту перевищив середній показник по Кіровоградській області (3113 грн.) на 0,8%, але менший за середню зарплату по Україні на 875 грн (21,8%).

Житловий фонд територіальної громади міста Кіровограда налічує 1409 багатоквартирних житлових будинків (36 % від загального обсягу будинків комунальної власності Кіровоградської області) та 14 гуртожитків загальною площею майже 2,7 млн. кв. м, у яких мешкають 120187 громадян міста. Обслуговування житлового фонду здійснюється п'ятьма комунальними житлово-експлуатаційними підприємствами. У житловому фонді комунальної власності міста Кіровограда перебуває на балансі 647 ліфтів.

Кіровоград характеризується розвиненою транспортною інфраструктурою. Протяжність всіх доріг міста складає 507,9 км, з них з асфальтовим покриттям – 302,6 км, з удосконаленим покриттям – 205,1 км, ґрунтовим покриттям – 0,2 км. На вулицях і дорогах міста експлуатується 17 автомобільних мостів та один шляхопровід загальною протяжністю 1,405 км. В місті експлуатується 15 пішохідних мостів.

Перевезення пасажирів автомобільним транспортом здійснюється в двох режимах - у звичайному режимі руху та у режимі маршрутного таксі. Маршрутна мережа складається з 46 автобусних маршрутів, з них:

32 маршрути працюють у режимі маршрутного таксі;

14 маршрутів – у звичайному режимі руху.

Послуги пасажирського автомобільного транспорту надають 8 пасажирських перевізників (юридичні та фізичні особи) різних форм власності, крім комунальної. Надання послуг міським електротранспортом здійснюється 3 тролейбусними маршрутами.

Надання послуг населенню у сфері культури та мистецтва здійснюється мережею 11 закладів культури. Кіровоградська міська централізована бібліотечна система налічує 20 бібліотек-філій. Музейні послуги населенню

міста надають 3 музеї. Продовжується співпраця закладів культури з представниками 7 творчих спілок та громадських організацій міста і області. В місті забезпечується робота 17 дитячо-юнацьких клубів за місцем проживання, в яких навчається 2010 дітей.

Освітня система включає 44 загальноосвітні навчальні заклади усіх типів і форм власності, у яких навчається 23 312 учнів, 5 позашкільних закладів. Найважливішим етапом в системі освіти є дошкільна освіта. Продовжують свою діяльність 39 дошкільних навчальних закладів міста, які відвідує 10 435 дитини.

В місті налічується 20 дитячо-юнацьких центрів при загальноосвітніх навчальних закладах та 5 позашкільні навчальні заклади, які впроваджують основні завдання позашкільної освіти.

Заклади галузі фізичної культури та спорту налічують 12 дитячо-юнацьких спортивних шкіл, 2 спеціалізовані дитячо-юнацькі школи олімпійського резерву, школа вищої спортивної майстерності та дитячо-юнацька футбольна школа - академія ФК «Зірка», в яких займаються фізичною культурою та спортом близько 5 000 дітей, що становить 22,04 % від загальної кількості дітей шкільного віку. Це один із найвищих показників в Україні.

Медичну допомогу населенню міста забезпечують 13 закладів охорони здоров'я (2 поліклініки, 3 стоматологічні поліклініки, 1 амбулаторія загальної практики-сімейної медицини, 3 лікарні, 2 пологові будинки, 2 центри первинної медико-санітарної допомоги), в яких працює 2918 медичних працівників, у тому числі: лікарів – 616, середніх медичних працівників – 1604, молодших медичних працівників – 712. Ліжковий фонд закладів складає 1145 ліжок. Укомплектованість лікарськими кадрами по місту Кіровограду останні п'ять років залишається недостатньо стабільною та складала 79,1 %, тому однією з провідних проблем у галузі залишається дефіцит лікарів, особливо лікарів загальної практики-сімейної медицини.

На сьогоднішній день продовжуються реалізуватися заходи програми соціально-економічного розвитку міста Кіровограда, яка передбачає зміцнення промислового та нарощування експортного потенціалу за рахунок збільшення виробництва конкурентноспроможної продукції, впровадження ресурсо- та енергоощадних технологій. Здійснюються заходи з розширення об'єктів торгівлі, громадського харчування, розважальних закладів та сфери побуту, забезпечення розвитку людських ресурсів, покращання матеріально-технічної бази дитячих садків, шкіл, забезпечення якісних умов перебування дітей при проведенні навчального процесу в закладах освіти міста шляхом реконструкції та будівництва котелень, забезпечення навчальних закладів сучасними засобами навчання, комп'ютерною технікою, забезпечення задовільного матеріально-технічного стану закладів культури, належної туристичної інфраструктури міста, збереження пам'яток історії та культури.